

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndc/14/2023
Identifikačné číslo spisu:	1322203817
Dátum vydania rozhodnutia:	06.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1322203817.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: I. K., narodená XX. K. XXXX, Q. K., narodená XX. T. XXXX, obe bytom u matky, zastúpené opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Senec, Krátka 1, maloleté deti rodičov: matka - T.. T. K., narodená XX. B. XXXX, O., D.. U. O. XX, zastúpená advokátkou JUDr. Barborou Vrbovou, advokátkou, Wilsonova 6, otec - T.. N. K., narodený XX. Y., trvale bytom X., V. XX, t. č. bytom H., XX R. J. A. S., zastúpený advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Bratislava, Kadnárova 83, IČO: 47 232 765, o zvýšenie výživného na maloleté deti, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 51P/130/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave j e d ô v o d n ý.

Na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Uviedol, že v predmetnej veci Mestský súd Bratislava II preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Pezinok podľa § 112 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), ktorý s prenesením príslušnosti nesúhlasil a predložil vec nadriadenému súdu, a to Krajskému súdu v Trnave. Ten majúť za to, že nadriadeným súdom v danej veci je Krajský súd v Bratislave, postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave.

1.1. Krajský súd v Bratislave uviedol, že s účinnosťou od 01. júna 2023 zákonodarca zveril konanie vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP súdu so sídlom v meste Bratislava Mestskému súdu Bratislava II (§ 3 ods. 3 CMP v znení účinnom od 01. júna 2023) a jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV,

Bratislava V (§ 2 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. júna 2023), (o. i.) aj Okresnému súdu Pezinok, konanie o riadnom opravnom prostriedku Krajskému súdu Trnava (§ 3 CMP v znení účinnom od 01. júna 2023). Mal za to, že v žiadnom právnom predpise v súvislosti so „súdnou mapou“ zákonodarca neurčil, že týmto súdom prvej inštancie vo vyššie označených konaniach je nadriadený súd Krajský súd v Bratislave (len) pre konanie o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania; resp. že by zákonodarca vylúčil Krajský súd v Trnave z rozhodovania o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania, vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Krajský súd v Bratislave poukázal i na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (vyslovený napr. v uznesení z 12. júla 2023, sp. zn. 1 Ndc 12/2023), že súd príslušný na rozhodovanie o odvolaní vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP je Krajský súd v Trnave a nie Krajský súd v Bratislave, že (m. m.) slovné spojenie „nadriadený súd“ treba chápať vo funkčnom zmysle ako súd príslušný na rozhodovanie o odvolaní. Krajský súd v Bratislave mal za to, že v prípade ak by konal a rozhodol o námietke miestnej príslušnosti vznesenej Okresným súdom Pezinok vo veci podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP, porušil by právo účastníka konania na nezávislý a nestranný súd zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1, čl. 36 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [napr. m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2009 sp. zn. II. ÚS 283/2009; z 23. augusta 2012 sp. zn. III. ÚS 46/2012]. Krajský súd v Bratislave bol toho názoru, že vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP od 01. júna 2023 v súvislosti so „súdnou mapou“ odvolací súd je zároveň aj súd nadriadený; v tomto prípade Krajský súd v Trnave.

2. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

3. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

5. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

6. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l/ až n/ nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

7. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je

dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti (§ 111 CMP). V rámci konania došlo k preneseniu miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP. Okresný súd Pezinok, na ktorý bola miestna príslušnosť prenesená, s prenesením nesúhlasil a predložil vec svojmu nadriadenému súdu, t. j. Krajskému súdu v Trnave. Ten majúci za to, že i keď je príslušný na rozhodnutie o odvolaní, postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave, ktorý považoval za príslušný (ako nadriadený súd) na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti.

10. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

11. Najvyšší súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojom skoršom rozhodnutí z 26. októbra 2023 sp. zn. 6Ndc/51/2023, v zmysle ktorého „Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP). Nadriadený súd nie je v ust. § 112 ods. 2 CMP špecifikovaný, no s prihliadnutím i na špecifickú povahu týchto konaní pri aplikácii vyššie citovaného ust. čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude aj nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd). Opačný záver by sa priechil účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princípov“.

12. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) by nebol na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ust. § 3 ods. 5 CMP (ten je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality).

13. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.